

Čís. 2136.

Pro poskytnutí ochrany §u 68 tr. zák. rozhoduje pouze formální (nikoliv věcné) oprávnění k služebnímu (úřednímu) výkonu.

Domovská obec je oprávněna vydati příkaz, by (matkou) opuštěné a ve výchově ohrožené dítě bylo převedeno do chudinské péče (výchovy) své domovské obce.

(Rozh. ze dne 15. října 1925, Zm I 227/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. ledna 1925, pokud jí byla stěžovatelka uznána vinou zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

S hlediska hmotněprávního zmatku čís. 9 a) §u 281 tr. ř. namítá stěžovatelka, že její odsouzení se zakládá na právně mylném výkladu zákona, poněvadž prý tu není základního předpokladu, za něhož úřední osoby požívají zvláštní ochrany podle §u 68 odstavec druhý tr. zák., totiž, plní-li nějaký příkaz vrchnostenský. Takového prý tu nebylo, poněvadž příkaz k odebrání dítěte vlastní matce smí dáti pouze poručenský soud, který jedině jest povolán, dáti jej také provést soudní exekucí. Jednání obecního starosty, který vydal rozkaz, nemaje po ruce povolení příslušného soudu, a dal je provést, nemaje k tomu oprávnění, bylo podle náhledu zmateční stížnosti nezákonné a nezákonný výkon nelze pokládati za plnění vrchnostenského příkazu, za výkon úřední. Mimo to nelze prý pokládati obecního strážníka, který prováděl příkaz obecního starosty v cizí obci — byť i za intervence tamnějšího starosty obce — za úřední osobu ve smyslu §u 68 tr. zák. Zmateční stížnosti nelze dáti za pravdu. Správně uvádí napadený rozsudek, že pro poskytnutí ochrany §u 68 tr. zák. jest rozhodnou pouze formální oprávněnost k služebnímu výkonu, i kdyby snad věcná jeho správnost mohla býti pochybna, ježto proti věcné nesprávnosti dlužno hledati ochranu stížností k nadřízenému úřadu, kdežto formálně oprávněnému výkonu nutno se podrobiti. Že byl úřední výkon, o který tu jde, formálně oprávněn, vyplývá ze zjištění, že šlo o opatření chudinské, k němuž byla domovská obec podle zákona nejen oprávněna, nýbrž i povinna. Zjišťujeť prvý soud, že chlapec nebyl ve výchově své matky (obžalované), nýbrž u cizích manželů ve Z., k nimž byl dán prozatímně touto obcí dočasně svého pobytu za úplatu na účet domovské obce V-cké, až do dalšího opatření této obce. Z toho (jakož i z obsahu písemného příkazu městského úřadu ve V.) plyne, že chlapec neměl býti odebrán vlastní matce, která se (jak rozsudek rovněž zjišťuje) o něj vůbec nestarala, naopak jeho výchovu ohrožovala, ježto byla pro různé trestné činy, hlavně pro krádeže, neméně 37kráté soudně trestána, (ačkoliv je teprv 36 roků stará), — nýbrž, že měl býti převzat z rukou dočasných svých pěstounů a odevzdán

do chlapecké výchovny své domovské obce V. za účelem chudinského zaopatření a výchovy.

Zákon o právu domovském ze dne 3. prosince 1863, čís. 105 ř. zák. stanoví v §u 24, že domovská obec jest povinna, opatřovati své chudé příslušníky, dávatí jim potřebnou výživu a poskytovatí ošetření v případě nemoci. Povinnost, opatřiti chudé děti, zahrnuje v sobě také povinnost, pečovatí o jejich výchovu; podle §u 25 téhož zákona přísluší obci samé stanoviti v mezích o tom vydaných zákonů, jak se mají její chudí příslušníci opatřovati. Český zemský zákon o opatřování chudých ze dne 3. prosince 1868, čís. 55 z. zák. stanoví v §u 13, že obec jest povinna, jsou-li v obci chudé děti osiřelé nebo jinak opuštěné, míti péči o to, by byly vychovány a staly se způsobilými k výdělku. Z těchto zákonných předpisů plyne, že obec V-cká (její městský úřad) vykonávaly v mezích zákona nejen své právo, nýbrž i svou povinnost, vydavše příkaz, by vlastní matkou opuštěný a ve výchově ohrožený chlapec byl převeden do chudinské péče a tím ovšem i do výchovy své domovské obce. Prvý soud posoudil věc správně, vysloviv, že šlo o úřední výkon formálně oprávněný; vzhledem k rozsudkovému zjištění, že nešlo o odebrání dítěte z výchovy matčiny, nýbrž o opatření chudinské péče (byť i spojené s výchovou nezletilého), k němuž není třeba svolení soudního, lze tvrditi, že nařízený a provedený výkon byl i věcně správným, ježto byl odůvodněn oněmi zákonnými ustanoveními. Že byl služební výkon obecního zřízence, provedený v cizí obci, sankcionován přítomností místního obecního starosty, který mu na jeho žádost poskytl při výkonu intervenci, dovedil správně napadený rozsudek.

Čís. 2137.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Zločin ve smyslu §u 6 čís. 2 zákona jest spáchán již tím, že se zpráva dostala do rukou prostředníka cizí moci.

»Vojenským tajemstvím« jest vše, co se dotýká tak úzce branné zdatnosti republiky za války, že jeho vyjevení cizí moci může tuto zdatnost zeslabiti. Skutečnost, opatření nebo předmět nemusí býti rázu vojenského, ale musí míti přímý vztah k vojenské obraně republiky. Náleží sem zejména i takové skutečnosti, opatření a předměty, které přímo tajeny nejsou (ani tajeny býti nemohou), jsou však takové povahy, že obrana republiky vyžaduje, by se o nich nedověděla cizí moc.

»Osobou nepovolanou« ve smyslu §u 6 čís. 3 zákona jest rozuměti pouze toho, kdo není v žádném spojení s cizí mocí.

Slova »při sazbě od deseti do dvaceti let« v druhém odstavci §u 28 zákona vztahují se jen na § 7 čís. 4 zákona; nelze proto snížití trest podle §u 6 čís. 1 odstavec druhý zákona za použití §u 55 tr. zák. pod zákonnou sazbu (§ 281 čís. 11 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 15. října 1925, Zm II 372/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného, vyhověl však zmateční stížnosti stát-